4/2022

Velkých Svatoňovic a Markoušovic

Zpravodaj občanů

Slovo redakční rady

Vážení čtenáři, máte v rukou poslední letošní číslo našeho Zpravodaje. Redakční rada je ráda, že se nám ozvali noví přispěvatelé. Rádi bychom, aby jich bylo stále více, jak se svými vlastními články, tak třeba jen s náměty, které pomůže některý člen redakční rady dotáhnout do příspěvku.

Vaše příspěvky či náměty rádi přivítáme a můžete je odevzdávat do schránky na obecním úřadě či zaslat na e-mail ***zpravodaj@velkesvatonovice.cz***. V případě, že se necítíte být schopni příspěvek samostatně zpracovat, můžete oslovit kteréhokoli člena redakční rady. Ten zároveň, pokud si to budete přát, zachová vaši anonymitu.

Vzhledem k tomu, že další číslo vyjde až v příštím roce, dovolte nám popřát vám pevné zdraví, spokojenost, klid a pohodu a k tomu trochu toho štěstíčka jak v závěru letošního roku, tak do roku příštího.

Redakční rada pracuje v nezměněné podobě:

předseda
Viktor Marek – starosta obce

šéfredaktor
Dr. Josef Dvořák

členové
Ing. Libor Kneifel
Miloslav Košťál (kronikář obce)
Mgr. Eva Prouzová
a Ludmila Špetlová

Redakční rada

Informace pro občany

Zasedání zastupitelstva

Obecní zastupitelstvo se sešlo 14. září na svém 27. a zároveň posledním zasedání v tomto složení.

Na programu byly takřka tradiční body.

Nejprve zastupitelstvo vzalo na vědomí rozpočtové opatření v pravomoci starosty a dále schválilo další rozpočtové opatření, jež bylo vyvoláno potřebami změn v hospodaření obce proti původnímu přijatému rozpočtu.

Dále se opět projednávala věcná břemena pro ČEZ, související se změnou rozvodů nízkého napětí v obci.

Následně zastupitelstvo potvrdilo uzavření smlouvy nezbytné k budování optických rozvodů v obci.

V neposlední řadě schválilo majetkové záležitosti, a to prodej poslední nabízené stavební parcely, dotaci z rozpočtu pro TJ Sokol Markoušovice na kulturní akce v této místní části a nakonec i finanční dar pro oddíl kopané TJ Sokol Malé Svatoňovice, ve kterém působí i hráči z naší obce.

Po projednání všech bodů starosta obce pan Viktor Marek poděkoval všem přítomným i nepřítomným zastupitelům

>> Pokračování na straně 3

Sloupek starosty obce

Vážení spoluobčané,

těší mě, že Vás mohu touto cestou oslovovat i nadále. Hned v úvodu posledního letošního zpravodaje děkuji za účast ve volbách a za projevenou důvěru. Věřím, že se nám s novým zastupitelstvem bude dobře spolupracovat a společně se nám bude dařit obec rozvíjet k všeobecné spokojenosti.

V září jsem měl milou povinnost přivítat prvňáčky. Také ostatním školákům, studentům a učitelům přeji úspěšný školní rok.

V říjnu jsme se společností ČEZ a s dětmi ze školy a školky slavnostně otevřeli dvojitou lanovku na Puškvorci. Pohyb na čerstvém vzduchu je důležitý a nový herní prvek k němu jistě motivovat bude.

Před zimou se nám podařilo zajistit opravy místních komunikací v Markoušovicích pomocí asfaltové emulze. Multifukčnímu hřišti přibylo osvětlení. Při plánované výměně vodovodního potrubí nad Návsí se díky vstřícnosti majitelů okolních pozemků podařilo nahradit delší část dožitého potrubí novým. Postupnou výměnou nejstarších úseků vodovodu se snažíme předcházet poruchám a souvisejícím ztrátám vody.

Společnost ČEZ distribuce pokračuje ve výstavbě podzemního vedení kabelů nízkého napětí. V dolní části obce jsou již výkopy vyasfaltovány a do zimy by měl být opraven i chodník k zastávce ČD.

Dny se krátí a babí léto se loučí, zachovejte si i přesto dobrou náladu.

Viktor Marek, starosta obce

Kdy a kde jsme pro Vás

Změny provozních dob jsou vyhrazeny.

Obecní úřad

www.velkesvatonovice.cz
www.facebook.com/velsvat

Spojení:

tel.:	499 881 860
starosta:	724 180 857
místostarosta:	733 740 275
E-mail:	urad@velkesvatonovice.cz

Úřední hodiny:

Po a St	8.00-12.00, 13.00-17.00
Út a Čt	8.00-12.00
Pá	Pro veřejnost úřad uzavřen

Obecní knihovna:
Po 17.00 – 19.00

Hasičské muzeum je možno navštívit po domluvě na tel. 777 113 858, 606 605 524 nebo 607 877 248

Pošta

tel: 954 254 235

Po, St	13.00 – 16.30
Út, Čt, Pá	08.00 – 11.00

Ordinace praktického lékaře

MUDr. Radek Cvrček

Dům pro seniory, Velké Svatoňovice 210

Po	06.00 – 12.00
Út	07.00 – 12.00
St	17.00 – 20.00 (objednaní)
Čt	15.00 – 20.00
Pá	06.00 – 13.00 (12.00-13.00 objednaní)

tel. 499 397 525, mobil 776 150 525

Sběrný dvůr Trutnov:
(Horská 99, Trutnov)

Po, St a Pá	13.00 – 18.00
Út a Čt	08.00 – 13.00
So	08.00 – 12.00

Sběrné místo Velké Svatoňovice:

Po a St	08.00 – 17.00
Út, Čt a Pá	08.00 – 15.00

lze ukládat pouze papír, plast, bio odpad, rostlinný olej ze smažení, kovy, směsný odpad v pytlích zakoupených na OÚ, zářivky, elektroodpad, baterie, **zákaz ukládaní odpadu k bráně**

Skládka Bohuslavice:
Po - Pá 7.00-15.00
stavební odpad, rozměrný odpad

Sběr nebezpečného opadu:
25. 11. 2022 (bližší informace na straně 4)

Potraviny

Večerka Velké Svatoňovice 388

Po - So	6.00 – 19.00
Ne	7.00 – 19.00

Poruchy

- **dodávky vody**
  tel. 733 740 273, 733 740 274
  (voda@velkesvatonovice.cz)
- **obecního rozhlasu**
  tel. 733 740 273, 733 740 274
- **dodávky elektřiny**
  ČEZ Distribuce poruchy
  800 850 860 (volání zdarma)
- **dodávky plynu**
  Innogy 1239

Restaurace

K-Klub

Po, Út, Čt – So	11.00 – 15.00
St	11.00 – 20.00

Neděle zavřeno

Sokolovna Markoušovice

Ne, Út - Čt	17.00 – 21.00
Pá - So	17.00 – 23.00

Pondělí zavřeno

Restaurace Na Puškvorci
Denně 16.00 – 20.00
Středa zavřeno

Prodej mléka

Areál ZD Velké Svatoňovice
Út a Pá 7.00 – 9.00
(objednání na tel. 775 330 270)

Pekař

Od 1. 11. provoz ukončen

Vyvážení septiků a žump:

VaK Úpice a.s.	tel. 499 881 461 tel. 605 984 630
VaK Trutnov a.s.	tel. 604 252 528

Vystřihni mě a pověs kam budeš chtít, ať jsi v obraze.

>> Pokračování článku "Zasedání zastupitelstva" ze strany 1

za jejich práci v celém čtyřletém funkčním období.

Poté otevřel diskusi, která se opět stočila k situaci v naší základní škole. V jejím průběhu došlo k nařčení učitelského sboru z nedovolených praktik při zacházení s žáky. Zastupiteli bylo na základě osobních zkušeností toto nařčení odmítnuto.

Na základě těchto skutečností zahájil starosta obce místní šetření v základní škole a všechna tvrzení mu byla jak žáky, tak zaměstnanci školy vyvrácena.

J. D.

foto J. Š.

Volby do zastupitelstva obce

Komunální volby do zastupitelstva obce se uskutečnily ve dnech 23. a 24. září 2022. V naší obci se jich zúčastnil rekordní počet kandidujících subjektů. Byly podány čtyři kandidátní listiny, občané měli na výběr z 36 uchazečů o místo zastupitele.

Voleb se zúčastnilo ve Velkých Svatoňovicích 437 voličů (59,6 %), v Markoušovicích 161 voličů (55,7 %). Dohromady bylo tedy odevzdáno 598 obálek s hlasovacím lístkem (celková volební účast 58,5 %).

Devět míst v zastupitelstvu obce bylo po sečtení hlasů rozděleno následovně:

„Sdružení nezávislých kandidátů Velké Svatoňovice a Markoušovice" získalo 6 mandátů. Byli zvoleni V. Marek (392 hlasů), L. Kneifel (378), J. Bolehovský (324), M. Umlauf (342), T. Prouza (355) a J. Prouza (290).

Uskupení „Naše Svatoňovice" získalo 2 mandáty, zvoleni byli V. Wernerová (146 hlasů) a P. Šafář (169).

Zbývající 1 mandát získal kandidát „Nezávislí Markoušovice" J. Kubját (91 hlasů).

V zastupitelstvu obce zasedne šest občanů z Velkých Svatoňovic a tři z Markoušovic.

O vedení obce a členech přidružených komisí bylo hlasováno na ustavujícím zasedání zastupitelstva, které se uskutečnilo ve středu 24. října. Výsledek hlasování se dozvíte v následujícím článku.

T. Prouza

Ustavující zasedání

V pondělí 24. října svolal starosta obce do velkého sálu K-Klubu ustavující zasedání zastupitelstva obce, které vzešlo z voleb ve dnech 23. a 24. září letošního roku.

Jeho hlavním úkolem bylo nejprve seznámit zastupitele se zásadami a zákony týkajícími se jejich budoucí práce. Následně složili zastupitelé slib a proběhla volba jednotlivých funkcionářů.

Starostou obce byl opět zvolen Viktor Marek, 1. místostarostou Ing. Libor Kneifel a druhým místostarostou za Markoušovice Jiří Bolehovský.

Předsedou finančního výboru byl zvolen Miroslav Umlauf, kontrolního výboru Tomáš Prouza a kulturního výboru Jaroslav Prouza.

K jednotlivým komisím byli dovoleni i jednotliví členové.

Dále byl zvolen členem školské rady Miroslav Umlauf.

V neposlední řadě projednalo zastupitelstvo otázky spojené s výkonem jednotlivých funkcí.

Podrobně se můžete seznámit s projednávanými otázkami a přijatým usnesením na webových stránkách obce ***www.velkesvatonovice.cz***, nejlépe však osobní účastí na jednotlivých zasedáních, kde můžete přednášet i své připomínky, případně požadavky na zastupitelstvo.

J. D.

Pojízdná sběrna firmy **TRANSPORT Trutnov** s.r.o. bude v pátek **25. 11. 2022** v naší obci provádět sběr nebezpečného odpadu.

SBĚR NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Odebírány budou: nádoby a štětce se zbytky barev, zbytky chemikálií, zářivky, výbojky, motorové oleje a maziva, olejové filtry, spreje

Vše v množství přiměřeném!

POZOR: domácí spotřebiče a **pneumatiky z osobních automobilů POUZE BEZ DISKŮ** bude možno uložit pouze na kontejner na dvoře OÚ, od úterý **22. 11. 2022 od 13:00**

Místo a čas přistavení sběrny:

16:00 – 16:20 hod.
parkoviště u dolní prodejny

16:25 – 16:45 hod.
parkoviště u OÚ

16:50 – 17:10 hod.
parkoviště u autobusové zastávky pod ČD

17:15 – 17:45 hod.
u bytovky v Markoušovicích

Žádáme občany, aby předávali odpad POUZE osobně ve stanovený čas přímo obsluze sběrny!!!!

Náves Markoušovice

Na jiném místě našeho Zpravodaje se dočtete o naší největší akci v roce – Markoušovickém rubání.

Aby tuto i jiné akce, které na návsi pořádáme, bylo možné uskutečnit, musíme se o naši náves i starat.

Letošní **podzimní brigádu** svolal Jarda Kašpar na 8. října. Sešlo se nás více než 20 a dali jsme se do práce. Zazimovat stromky a záhony zbavit plevele, to je tradičně práce pro děvčata. Kluci se dali do přípravy dřeva na zimu jak na návsi, tak u břízy, kde se také staráme o lavičku a ohniště pro nás i kolemjdoucí či jedoucí turisty.

Ještě bylo potřeba upravit záhon na okraji návsi. Zbavit jej náletů a upravit tak, aby se stal méně náročným na údržbu. K tomu natřít nové lavičky a ještě další drobnosti, na které se přijde při práci. Prostě a jednoduše jako doma, když uklízíme, vždy se přijde na něco dalšího, co se ani neplánovalo. Práce nám šla dobře od ruky. Nakonec zbyl čas i na posezení.

Při něm jsme si vyměnili dojmy z **reportáže na Českém rozhlase dne 7. října**, kterou doplnili ti, kteří se přípravy 3. října přímo účastnili. (Postupně byla vysílána na Radiožurnálu i dalších stanicích celostátního vysílání, a nakonec i v neděli 9. října na Hradeckém rozhlase). Kdo neslyšel a má zájem, může si reportáž poslechnout na těchto odkazech:

Radiožurnál

pátek 7. 10. v cca 10:40 (Radiožurnál archiv)

Můj rozhlas od času 6:11

Vše jsme tedy připravili a rádi vás přivítáme na některé naší další akci jak v závěru letošního roku, tak v roce následujícím.

O všech se můžete dočíst v našem Zpravodaji, či na vývěskách.

J. D.

MS ČČK MARKOUŠOVICE

Během prázdninových měsíců jsme se všichni věnovali letním radovánkám a dovoleným, ale i přesto jsme si našli čas na společné setkání. Největší akcí letních dnů byla návštěva **divadelního představení**. Na místo konání, do hospitálu Kuks, nás v pátek 22. července dovezli naši „ověření" řidiči osobních aut.

Akce byla dlouhodobě plánovaná a pro všechny činné spolky vstupenky na představení zajistil Oblastní spolek Českého červeného kříže Trutnov. Zhlédli jsme veselý a do jisté míry napínavý příběh Oscara Wilda **Strašidlo cantervillské**. Zámecké prostředí a krásně osvícený zámek umocnily naše zážitky z představení. Příjemný teplý letní večer navíc vybízel k setkání a popovídání s dalšími členy spolků, takže domů jsme odjížděli až ve večerních hodinách.

Do konce roku plánujeme uspořádat besedu se zdravotní tématikou, ale ještě není úplně jasné, na jaké téma. Dále v předvánočním čase opět uspořádáme naše tradiční vánoční zdobení a rádi bychom se sešli společně na této akci i s maminkami, které se k nám letos připojily. V loňském roce nás přišla podpořit vnoučata našich členek a za jejich přispění bylo vyrobeno hodně svícnů a věnců pro radost. Děkujeme všem, kteří nás doprovázejí na naše akce a nejsou členy spolku, ale přesto mají chuť pomáhat. Stejně tak jako naše členky pomáhají při akcích v naší obci.

Za MS ČČK Markoušovice přeje barevný podzim Hana Lautschová

Oprava kostela v Markoušovicích

V minulém čísle Zpravodaje jsme uváděli, že se připravuje oprava fasády jižní strany lodě kostela sv. Jana Křtitele v Markoušovicích.

Návštěvníci Markoušovic se mohou přesvědčit, že s opravou se již začalo. Kolem jižní lodi kostela stojí lešení a dělníci zahájili v pondělí 26. září práce.

Nejprve odstranili narušené a samovolně opadávající části omítky na této straně, jak jejím mechanickým otloukáním, tak posléze očištěním tlakovou vodou. Pak již přišla na řadu odborná fasádnická práce. Zacelit a doplnit celé plochy fasády, vše zarovnat, dodržet původní členění, zahladit a nachystat pro konečnou úpravu.

Každý den je vidět postup práce. Pevně věřím, že až budete číst tento článek, bude jižní strana lodě kostela zářit novotou.

My všichni se budeme těšit, že příští rok se podaří opravit i zbývající část vnější fasády našeho kostela.

Zbývá jen dodat, že se neopravuje pouze zvenku, ale že probíhají restaurátorské práce na hlavním oltáři kostela. Z dílny již dovezli první opravenou oltářní sochu a sňali

druhou, kterou naopak do restaurátorské dílny odvezli. Tak na oltáři zůstává pouze kříž, který bude restaurován jako poslední a po jeho restauraci bude teprve celý oltář opět sestaven na jeho místě.

Prováděné práce jak vně, tak uvnitř kostela, nebrání pravidelným mším ani případným dalším akcím, které se souhlasem farnosti plánujeme uskutečnit.

J. D.

Olympiáda pro starší a dříve narozené

8. září uspořádala MAS Království Jestřebí hory ve spolupráci s TJ Havlovice již 14. ročník **Olympiády pro starší a dříve narozené.**

Letos se mohli zúčastnit všichni narození v roce 1957 a dříve. Jak je vidno z názvu, šlo o sportovní klání v duchu Coubertina - není nutné zvítězit, ale zúčastnit se. I když mnohým závodníkům jejich věk a zdraví nedovolí absolvovat všechny soutěžní disciplíny, jsou účastni toho podstatného. Setkají se totiž se známými z bližšího i vzdálenějšího okolí, se kterými se neviděli rok a někdy i déle. Stráví spolu příjemné odpoledne, a ještě se pobaví.

Ihned po zahájení, kterého se zúčastnil radní Královéhradeckého kraje MUDr. Fink a starostové obcí, se účastníci dali do sportovního zápolení. Většině známé disciplíny – skok do dálky, hod tenisovým míčkem na dálku, hod paličkou nebo válečkem na cíl či minigolf - postupně absolvovali téměř všichni.

Všichni účastníci, ale hlavně organizátoři neustále sledovali oblohu, jak se postupně mračí. A pak to přišlo. Začalo bouřit a z oblohy se spustil déšť. Naštěstí to bylo v době, kdy bylo prakticky dosportováno. Účastníkům ale takováto změna počasí nijak nevadila. Ve stanech se rozproudily rozhovory a mnohdy se vzpomínalo na léta minulá i na ty, kteří již nemohli přijet.

Jak si všichni přáli, déšť po krátké době ustal a mohlo se přistoupit k dalšímu bodu programu - losování vítězů. Jak jsme již psali výše, na této olympiádě nejde o výsledky, ale o setkávání. Program završilo vystoupení členek Sokola z Náchoda a Červeného Kostelce.

A přišlo loučení a ujišťování se, že snad, když to zdraví dovolí, tak za rok na shledanou.

Poděkování patří organizátorům, ale i všem účastníkům.

Nutno podotknout, že letos byla účast z naší obce, především díky sportovcům z Markoušovic, mnohem lepší než v loňském roce. Všechny zároveň potěšila podpora od starosty obce, který všem na místě popřál úspěchy, ale hlavně pevné zdraví do dalších let.

J. D.

5. ročník Markoušovického rubání

Mnozí z nás mají na paměti otvírání návsi nultým ročníkem Rubání v roce 2017, a tak nás trochu zarazilo, že je zde již 5. ročník této akce.

Stejně jako v minulých letech se vše odehrávalo na návsi v Markoušovicích. Organizátoři v čele s Týmem návsi, za podpory TJ Sokol, místních hasičů a především obce Velké Svatoňovice připravili divákům nejen hudební festiválek.

Hudební produkci zahájila kapela **Acousti Front** z Vrchlabí. Zároveň se rozběhl doprovodný program pro děti, včetně **ukázky amerického policejního vozu** s veškerým vybavením, či **projížďky koňským povozem manželů Nývltových z Úpice**. Pak měl vystoupit pěvecký sbor **H-Kvintet**. Situaci na poslední chvíli zkomplikoval opět Covid, kdy jedna členka pěveckého sboru H-Kvintet onemocněla, a tak soubor nemohl vystoupit. Podařilo se zajistit náhradu a vystoupila skupina **Lena**, tedy místní rodačka **Lenka Lautschová** za doprovodu **Otty Schmidta**. Před jejich vystoupením zpestřily program **tanečky těch nejmenších** pod vedením **Pavly Vlachové**.

Po vystoupení skupiny Lena zorganizoval, stejně jako v loňském roce, **silácké soutěže** pro diváky náš **železný muž Karel Prášil**. Nejdříve se přihlásili ti nejmladší a teprve pak dostali odvahu soutěžit ti starší. Všichni, jak soutěžící, tak diváci, se dobře pobavili.

Pak přišlo na řadu vystoupení kapely **Furt Fajn z České Skalice**, které diváky skutečně rozproudilo. Po nich program trochu zklidnilo vystoupení **taneční skupiny Hostinky** z Hostinného. Ty zaujaly především svým novým vystoupením Švihák lázeňský a sklidily zasloužený potlesk. Na závěr vystoupila kapela **Pitralon DDR** z Pardubic.

Festival podpořilo i počasí, a tak jsme mohli společně strávit příjemné odpoledne a večer a rozloučit se s prázdninami. Vše doladilo občerstvení od místních hasičů, či stánky, kde si mohli návštěvníci zakoupit něco na památku.

Co říci závěrem? Snad jen poděkovat organizátorům. Ne všichni si dokáží představit, co je za takovouto akcí práce a starostí. Zajistit program, připravit prostor, ale pak také vše uklidit, a proto **ještě jednou velké díky**.

J. D.

Ze života škol, spolků a obce

Mateřská škola Velké Svatoňovice

Vlaštovičko, leť, už je na tě čas…

kdo by neznal básničku J. V. Sládka, která provázela snad každého školáčka podzimním časem. Dovolte mi, abych se i já pasovala do role průvodce a provedla vás, ne podzimem, ale babím létem v mateřské škole.

S končícím létem finišovaly přípravy na otevření školky. Postupně se upravovala zahrada, třídily se hračky, uklízelo, stěhovalo, praly se koberce, pastovala linolea, čistila se topení, nevynechaly se ani digestoře a trouba v kuchyni - prostě školka se dávala „do gala". A také spousta neviditelné práce – plánování školního roku, úprava školního vzdělávacího programu anebo rozdělení značek, i to prostě k létu v MŠ patří.

Školka se otevřela a přivítala nadšené školkáčky, a hned v pátek jsme vyrazili **vlakem na zmrzlinku** do Trutnova. Světe div se, vyhrála to „lentilková" a byla výborná! 🙂

Na předposlední srpnový den jsme nemohli dospat. Čekala nás **„Zahradní slavnost"**, kterou jsme bohužel museli přesunout z června. Ale kdo si počká, ten se dočká! Předškoláci předvedli muzikál Pomáda a někteří museli hodně lovit v paměti, protože nácvik probíhal v červnu a od té doby jsme se s mnohými vůbec neviděli. Klobouk dolů, jsou to šikulky. Pomáda dopadla na výbornou. 🙂 Součástí slavnosti bylo také **pasování na školáky**. Letos jich ze školky odchází deset, takže jsme si s paní učitelkou při šerpování připadali jako

na Miss. Zábavu podpořila také možnost projet se na voze taženém koňmi, za kterou moc děkujeme p. Nývltovi od kapličky. A nechybělo ani výborné občerstvení, sladké dobroty a výborné jednohubky pro nás připravila naše paní kuchařka Lenka Hůlková a mlsné jazýčky rodičů potěšily klobásy a naložené steaky. Každý rok máme nachystanou aktivitu, která po naší „Zahradní slavnosti" ve školce zůstává, letos jsme se vrátili k vyplétání plotu. Při procházce kolem mateřské školy můžete obdivovat krásné výtvory našich skvělých rodičů, moc děkujeme. 🙂

Šlapu si to do školky, už to začalo…hurá! Září už se rozeběhlo a s ním i povinnosti malých školkáčků. Však už jsme se nemohli dočkat. První týden je vždy ve znamení adaptace, ale musím říct, že letošní nováčci nás moc překvapili, jsou šikovní, a odloučení od maminek zvládají úplně bez slziček.

Podzim už klepe na dveře, my si o něm hodně povídáme, zkoumáme a využíváme k hraní. I proto jsme zařadili **Jablíčkový den**. A co že to znamená? Nejdříve si děti uvařily kompot, ochutnávaly různé ovoce a nakonec si upekly „miminka v zavinovač-

ce". Vrcholem ovocného týdne byla **výprava za ovocem** do Malých Svatoňovic, kde jsme navštívili výstavu „Ovocná zahrádka". Moc se nám líbila. K podzimku patří také barvy. Třeba žlutá…žlutá jako? ☺ Protože

jsme se nemohli rozhodnout, co je nejvíc podzimně žluté, uspořádali jsme **„Žlutý den"** a každý si mohl vybrat.

V sobotu 24. 9. se děti sešly u K-Klubu, aby předvedly své vystoupení v rámci **Svatováclavského posvícení**. Divadélko „V poli stála budka", podzimní básnička a hlavně písnička „Draci" děti moc bavila a podle potlesku diváků myslím, že se celé vystoupení moc povedlo.

Poslední týden v září nás ve školce čekalo lákavé téma, a to **„Doma je nám blaze, na vesnici víc jak v Praze".** A přišel další čas plný průzkumů, zkoumání mapy, hledání podle obrázků… a nakonec i „výprava podle mapy". Mapa s orientačními body naší vesnice dovedla děti k úkolům a nakonec i k pokladu. Naučili jsme se taky, co je domov, kde je nám dobře a že je velký rozdíl mezi životem na vesnici a ve městě… A kde je lépe? Zeptejte se dětí! Přece u nás! ☺

A začal říjen, ten čas tak letí! Ve školce jsme si užili **„Bramborový den"** – při zkoumání brambor si děti uvědomily, jak je každá brambora jiná, že nám tvarem může připomínat i něco úplně jiného. Nechyběla ani ochutnávka syrových i uvařených erteplí i batát. S bramborami jsme si užili i sportovní hry a nakonec i skřítkování. Domů si tak každý odnášel ozdobenou bramboru v podobě skřítka Bramboříka. Celý den byl v režii praktikantek K. Winterové a M. Kroulíkové, které u nás ve školce strávily 14 dní. Ač se to nezdá, Vánoce jsou tu cobydup, a protože my moc rádi pomáháme Ježíškovi, pozvali jsme do školky šikovnou foto-

>> Pokračování na straně 10

>> Pokračování ze strany 9

grafku p. Halamovou, která vyfotila dětem krásné vánoční sady.

Podzim ťuká na vrata, nastydnete, mrňata! Tak to tedy ne! My se bacilů nebojíme a vyrazíme raději do protiútoku. Od loňského roku jezdíme pravidelně do **solné jeskyně** do Náchoda. Jsme moc rádi, že můžeme pokračovat i letos. Imunita dětí je totiž posílena už po třech návštěvách, a na docházce dětí je to opravdu znát. A jak vlastně taková návštěva vypadá? Děti si po příchodu hrají se solí jako s pískem, staví si hrady, hloubí jámy a v klidové části pobytu provádíme dechová cvičení, zpíváme, logopedujeme. Je to moc prima dopoledne.

Od října probíhají ve školce kroužky – v dopoledních hodinách probíhá angličtina, počítače, logopedie, odpoledne probíhá keramika. Pro předškoláky je letos přichystána novinka a to kurz **„Maxík“** – spolu s rodiči, a pod odborným dohledem paní učitelky, která absolvovala akreditovaný kurz, plní budoucí školáci úkoly z grafomotoriky nebo cviky na propojení mozkových hemisfér.

Každé pondělí vyrážíme na „výpravy“, které jsou vždy motivované a vztahují se k tématům, které ve školce probíráme.

Do konce října máme ještě spoustu práce. Chystáme se na **„Drakiádu“** s tradičním opékáním vuřtů, určitě navštívíme **zemědělské družstvo**. Musíme zazimovat, takzvaně **„zamknout zahradu“**. A nebude chybět ani **„Dýňování s rodiči“** spojené s **„Oranžovým dnem“**.

Školku pro tento rok posílily dvě paní učitelky – Vendula Kolisková, Dis. a Bc. Jana Svobodová. Moc jim přeji, aby se jim ve školce líbilo a aby zde našly motivující prostředí pro svoji práci. Totéž přejeme i nové paní ředitelce.

Příště vás budu oslovovat už po novém roce. Dovolím si všem čtenářům, rodičům i příznivcům naší mateřské školy popřát krásný adventní čas, plný klidu a rodinné pohody. Moc si vážíme podpory a přízně, kterou nám projevujete a kterou velmi vnímáme. Děkujeme!

Ze školky zdraví Jana Müllerová

Základní škola Velké Svatoňovice

Přes změny, které ve škole nastaly, je pro děti připravovaná výuka, která je doplněna zajímavými soutěžemi a projekty. Škola od letošního školního roku vzdělává děti od první až do páté třídy.

První akcí, kterou škola společně s vedením obce připravila, bylo slavnostní uvítání prvňáčků. Do první třídy nastoupilo **11 nových školáků** a na ty čekala i nově otevřená třída v přízemí. V nové třídě se prvňáčci cítí jako doma. Pro žáky z třetí až páté třídy byly nakoupeny počítače tak, aby byly vytvořeny podmínky pro **výuku informatiky**.

Od září probíhá tradiční výuka **plavání**. Další akcí, do které se děti zapojily, byly **oslavy svátku svatého Václava**. Děti společně s pedagogy upekly na Svatováclavskou pouť koláče, které mohli všichni, kdo na pouť přišli, ochutnat. Se stejným zápalem, se kterým se děti vrhly na pečení, se pustily i do nácviku **pouťového vystoupení**. Ti, co vystoupení neviděli, můžou nalézt

záznam na nových webových stránkách školy – ***www.skola-velkesvatonovice-cz.estranky.cz***.

Ve čtvrté a páté třídě proběhl projektový den **„Přežít ve světě financí"**, zaměřený na finanční gramotnost. Při něm si děti vyzkoušely, jak sestavit osobní rozpočet na jeden měsíc.

Dětem ve druhé a třetí třídě zpestřuje výuku soutěž, při které získávají šupinky a za plnou rybku na ně čeká odměna. Od října zahajují ve škole činnost **kroužky – tanečně-výtvarný, počítačový, sportovní, hudební, kroužek vaření a keramiky.** Na měsíc říjen jsme vyhlásili soutěž ve **sběru kaštanů**. Zároveň jsme zahájili **čtenářskou soutěž**, první etapa končí před vánočními prázdninami.

>> Pokračování na straně 12

>> Pokračování ze strany 11

Děkujeme také touto cestou rodičům za trpělivost, protože začátek školního roku s novým kolektivem byl rušný. Nyní je již atmosféra ve škole pohodová a svěží, vše běží jak má.

Šárka Helvichová, ředitelka školy

Jak to žije v Mraveništi

Milí čtenáři Zpravodaje,

právě teď si užíváme podzimních dnů a v Mraveništi se to po prázdninách opět hemží dětmi různých věkových kategorií. A protože skladba našich dětí je pestrá asi tak jako paleta podzimních barev, odehrává se v Mraveništi každý den celá spousta různých příběhů. Pojďme si ale na chvíli ještě společně užít trochu léta a ohlédnout se za prázdninami.

V průběhu července a srpna v Mraveništi už tradičně probíhaly tematicky laděné **letní týdny**. Příměstské tábory pro děti z Mraveniště i okolí. Děti se tentokrát mohly vydat na cestu do pravěku, malí detektivové luštili záhady a rozmotávali detektivní zápletku, na hudebně pohybovém týdnu malé víly objevovaly své jedinečné dary a pohádkový týden všechny přenesl do říše pohádek. Na děti čekala spousta výletů a objevných cest, vyrábění tvoření z rozličných materiálů, malování, hraní divadýlek i různých pohybových her.

Během léta se ale v Mraveništi nepotkávaly jen děti a jejich průvodci, příležitost k setkání měli i rodiče, kteří se zapojili do letních brigád a pomohli s úklidem budovy nebo úpravami zahrady a okolí školy. Léto pak bylo završeno **Letní slavností**, na které se setkaly rodiny všech dětí, které Mraveniště navštěvují. Ať už jde o děti školkové nebo školní. Děti se tak mohly seznámit s novými spolužáky a opět se setkat se svými kamarády. Rodiče dostali informace k průběhu a organizaci nadcházejícího školního roku a při neformálním posezení u ohně byla příležitost se seznámit

s ostatními rodiči či blíže poznat průvodce a učitele svých dětí. Nechyběl ani společný kruh a společné vyslání přání Mraveništi do dalšího školního roku.

Zahájení školního roku 1. září proběhlo už tradičně venku na návsi. Po úvodním slovu ředitelky školy Evy Portychové jsme písní Chválím Tě Země má navázali na zahradní slavnost z konce června, kde tato píseň zazněla v podání nejmladších školáků. A po společném zahájení už byl čas, aby se školáci vydali do svých tříd. Osm prvňáčků putovalo spolu s druháčky ke svému prvnímu školnímu úkolu - šifře, kterou měli společně rozluštit. Po úspěšném zdolání prvního úkolu se pak do třídy vydali ruku v ruce špalírem rodičů a za zvuku zvonkohry. Školní rok se úspěšně rozběhl a v Mraveništi do školních lavic usedlo už 55 školáků od 1. do 8. třídy. K tomu je potřeba také dodat, že přibývá nejen školáků, ale současně se o nové tváře rozrůstá školní tým pedagogů a asistentů.

S novým školním rokem pokračuje i **školní družina**, která dětem nabízí mnoho rozmanitých aktivit a ve velké míře podporuje také pohyb venku a volnou hru, které jsou potřebnou kompenzací dopolední výuky. Krásná příroda v Markoušovicích skýtá mnoho příležitostí pro tvoření, odpočinek i hru a je pro tyto činnosti velmi podporujícím prostředím. Současně si děti i dospělí mohou vybírat také z nabídky volnočasových aktivit, ze kterých můžeme jmenovat např. Kreslení forem (kroužek navazující na loňské Příběhy hlásek) nebo Jógu pro dospělé pod vedením Venduly Carr.

Od září dětem své dveře opět otevřely i obě školkové skupinky - **dětská skupina Mraveniště a rodinný klub Mraveneček**. Na děti v obou skupinkách čekaly průvodkyně, se kterými už se dobře znají, a tak byla setkání po prázdninách uvolněná a radostná. Vřelé přivítání se dostalo i dětem, které do našich školkových skupinek přišly poprvé a s novým prostředím a novými kamarády se teprve seznamují. A i když sem tam nějaká ta slzička přeci jen ukápla, děti většinou brzy zjistily, že jsou v bezpečném prostředí, svým průvodkyním i kamarádům mohou důvěřovat a nemají se čeho bát.

Od října pak pokračuje i pravidelné setkávání rodičů s dětmi do 3 let ve **skupince Walinka**. Její příznivce bychom touto cestou rádi informovali o tom, že Walinka z provozních důvodů dočasně změnila místo svého působiště. Maminky s těmi nejmenšími se tak mohou potkávat každé pondělí dopoledne v Trutnově v Rodinném

centru Karolínka. A prostřednictvím říkadel, písniček, divadýlek a tvůrčích aktivit společně procházet témata související s koloběhem roku. Pro více informací se můžete obrátit na Petru Němečkovou Stypovou, e-mail ***petra.nemeckova@domraveniste.cz***.

A na co se můžeme těšit v následujícím období? Spolu s podzimními dny přichází čas, kdy světla venku bude pomalu ubývat a o to větší pozornost můžeme věnovat objevování světla uvnitř nás. K tomu nám pomáhají různé slavnosti a rituály, které se v průběhu roku pravidelně opakují. Díky nim si uvědomujeme, že i přesto, že se vnější podmínky často mění, jsou události, které mají svůj řád. A právě toto vědomí dodává dětem i nám dospělým tolik potřebné pocity jistoty a stability. Nejbližší společnou událostí, která nám připomíná, jak je důležité umět se podělit s potřebnými, je **oslava svátku svatého Martina**. V Mraveništi se v tento čas pečou svatomartinské rohlíčky, o které se děti dělí s ostatními. Akce se obvykle účastní celé rodiny školních i školkových dětí a kdo má zájem může se o napečené dobroty podělit i s místními obyvateli. V minulém roce procházeli rodiče s dětmi světýlky lemovanou stezku. Na několika zastaveních se mohli seznámit s legendou o sv. Martinovi a dozvědět se víc o jeho příběhu a významu tohoto svátku. Před Vánoci se pak těšíme také na předvánoční tvoření či Adventní spirálu, tradiční slavnost, jež je obrazem cesty do našeho nitra, k našemu vnitřnímu světlu. Školáci se v prosinci také pravidelně zapojují do programu Rozsvícení vánočního stromu v Markoušovicích.

A pokud jste zvědaví, co ještě se v Mraveništi děje, jak probíhá výuka a jak školáci prožívají všední dny, můžete se podívat na web ***www.domraveniste.cz***. Na blogu školy i školky se dozvíte víc. Pro tuto chvíli vám přeji krásné a snad i slunečné podzimní dny a zážitky a dojmy naplněný závěr letošního roku.

Za Mraveniště z.s.
Petra Všetečková

SDH Velké Svatoňovice

V období letních prázdnin se členové sboru a jednotky scházeli jen po domluvě. Každý si užíval prázdnin a dovolených.

V červenci se jednotlivci, jak z řad dětí tak dospělých, účastnili **letního tábora**, který každoročně pořádá Okresní sdružení hasičů Trutnov.

Členové sboru se také účastnili mnoha soutěží **požárního sportu**, například ve Strážkovicích, Třebihošti, Bílých Poličanech, Valdicích, Lanžově nebo Mladých Bukách.

Sbor se dále o prázdninách účastnil **výročí 130 let SDH Libňatov**, kam se vypravil s vozidlem Tatra 805. O měsíc později jsme měli zastoupení i na **výročí 150 let SDH Malé Svatoňovice**, kam byla místním hasičům zapůjčena koňská stříkačka ze zdejšího muzea.

Na konci září jsme na **Svatováclavské pouti** zajišťovali občerstvení a bezpečnost na komunikaci u kulturního klubu.

Největší letošní akcí, kterou sbor pořádal, byla bezesporu **soutěž „Závod požárnické všestrannosti"** okresního sdružení hasičů v Trutnově o víkendu 8. a 9. října. Dále budeme pořádat netradiční soutěž **„O zlatou přilbu"**, kterou se nám podařilo v loňském roce vyhrát. Ta by se měla konat v sobotu 29. října u hasičského muzea.

V příštím roce budeme po dvouleté odmlce pořádat tradiční hasičský ples, a to dne 4. 2. 2023. Tímto bych chtěl na tuto kulturní akci pozvat naše spoluobčany. A v neposlední řadě v roce 2023 oslaví náš sbor výročí 140 let od svého založení. O datu budeme informovat v jednom z dalších vydání Zpravodaje.

Okresní kolo Závodu požárnické všestrannosti

V letošním roce byl našemu sboru uložen nelehký úkol, uspořádat okresní kolo Závodu požárnické všestrannosti. Náš sbor neměl s akcí takového rozměru zkušenosti. Bylo nutné zajistit množství rozhodčích, občerstvení, technické zázemí, zázemí pro závodníky, vhodnou trasu a mnoho dalších věcí.

Závod požárnické všestrannosti neboli ZPV je přespolní běh, při kterém pětičlenná hlídka nebo jednotlivec plní na stanovištích úkoly. Stanovištěmi jsou střelba ze vzduchovky, šplh na laně, topografie, uzlování, zdravověda a požární ochrana.

Druhý říjnový víkend, 8. a 9. 10., jsme se sešli brzy ráno na fotbalovém hřišti a šlo se na věc. První den soutěžila družstva mladších a starších, druhý den dorost. Závodu se po oba dny zúčastnilo okolo 250 závodníků a mnoho vedoucích a rozhodčích. Vše šlapalo jako hodinky a akce proběhla bez větších zádrhelů. Účastníci využili jak našeho stánku s občerstvením, tak hospody Na Puškvorci a s velkou oblibou též dětského hřiště s nově instalovanou lanovkou.

Děkujeme všem, kteří s akcí pomáhali i těm kteří se zúčastnili.

Petr Hepnar ml., starosta SDH

Kroužek mladých hasičů

Prázdniny skončili a my se opět vracíme k pravidelným pátečním tréninkům. Přes prázdniny jsme však nezaháleli a zúčastnili se mnoha soutěží.

První prázdninový týden se družstvo chlapců zúčastnilo soutěže „O pohár obce Vítězná", kde získali 5. místo. Na začátku srpna se vydali na „Třebihošťský pohár" kde si vybojovali 6. místo. O týden později jeli na soutěž „O pohár starosty SDH Bílé Poličany", zde dosáhli na 7. místo. Poslední srpnový víkend se spolu s děvčaty vydali do nedalekých Strážkovic na „Pohár Jestřebích hor" obě družstva ve svých kategoriích zvítězila a odvezla si putovní pohár. První zářijový víkend se chlapci zúčastnili soutěže „O Štít města Hostinného" odkud si odvezli bronzovou příčku. O týden později se vydali do Valdic na „Memoriál Františka Pokorného" a také na „Mladobucký pohár" kde získali 4. místo. Posledním závodem sezony byl „Posvícenský koláč" ve Strážkovicích. Družstva chlapců i dívek si vybojovala 3. místo a s ním výborný koláč.

V soutěžích jednotlivců se také dařilo, Michal Švadlák se zúčastnil několika závodů TFA odkud si odvážel medailové příčky a v TFA lize Královehradeckého kraje si vybojoval celkové 3. místo. Hanka Kneifelová se v celkovém hodnocení ligy umístila na 6. místě. Dalším úspěšným jednotlivcem je Martin Krtička, který náš sbor reprezentuje na celorepublikových závodech v běhu na 100 m s překážkami a zúčastnil se také mistrovství České republiky v požárním sportu.

Zatím posledním závodem letošního roku a zároveň startem nové sezony bylo „Okresní kolo ZPV" pořádané u nás. Družstvo mladších získalo 5. místo, družstvo starších „A" 8. místo a „B" místo 18.

Tímto bych chtěla čtenářům popřát příjemný zbytek roku, krásné prožití vánočních svátků a mnoho štěstí do roku nového.

H. K.

SDH Markoušovice

Jak je již typické pro letní měsíce, činnost je všeobecně omezenější, většina členů odjíždí na dovolené, odpočívá. Během letních měsíců jsme se tedy několikrát sešli za účelem stavění párty stanu a část členů se potkala na dvou narozeninových oslavách. Zároveň jsme na jedné z těchto oslav společně oslavili významné výročí svatby manželů Hrubých, kterým tímto i jménem SDH Markoušovice přeji dalších minimálně 20 společných let života. Dále v létě oslavili svá životní jubilea i dva z našich starších členů, kterým popřál především pevné zdraví starosta sboru Petr Hrubý a předal oslavencům dárkový balíček.

V závěru prázdnin jsme již tradičně zajistili občerstvení na Markoušovickém rubání.

Nyní nás čeká podzimní brigáda na úklid hasičské zbrojnice, zazimování techniky a plánování výroční valné hromady, která kvůli covidovým opatřením již dva roky nemohla být uspořádána. Taktéž náš sbor i v letošním roce zajistí **mikulášskou obchůzku** v Markoušovicích.

Prosíme zájemce o návštěvu Mikuláše s jeho nebeskou i pekelnou družinou, aby kontaktovali e-mail *karolina.talabova@gmail.com* nebo tel. č. 720 565 883, a to nejdéle do 20. listopadu. Upozorňujeme, že kapacita obchůzky je omezená!

Pěkné podzimní dny přeje
Dita Šrůtková

TJ Sokol Markoušovice

Tak jako většina spolků měla i naše jednota přes prázdniny tzv. okurkovou sezonu.

Neznamená to však, že jsme nic nedělali. Členové naší jednoty se podíleli na přípravě a zabezpečení Markoušovického rubání i na brigádách na údržbu veřejného prostoru v Markoušovicích.

To nejdůležitější ale přichází s podzimem. Činnost zahájil oddíl volejbalu a v místní tělocvičně jsou tradiční **páteční tréninky od 19 hodin.**

Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Připravujeme i tradiční **Dušičkový turnaj** v naší sokolovně na 12. listopadu a těšíme se na turnaje v okolních obcích. Věříme, že i jejich jednoty opět budou turnaje pořádat.

Vedle činnosti našich oddílů běží **pravidelné cvičení pod vedením Dáši Čurdové**, které je pravidelně ve středu od 17:00 hodin. Pokud to počasí dovolí, cvičí venku, a když ne, přesouvají se do tělocvičny.

J. D.

Svatováclavská pouť

Tradiční akce se konala v prostorách kolem K-Klubu. Přálo jí i letošní nejisté počasí, i sluníčko se usmívalo, což přispělo ke zdaru celého programu.

Na úvod všechny přivítal pan starosta Viktor Marek. Pak následovalo vystoupení těch nejmenších, **dětí z mateřské školy s pásmem básniček** na téma podzimu a hezky sehranou scénkou známé **pohádky "Boudo, budko, kdo v tobě přebývá"**. Pokračovaly **děti ze základní školy**. Předvedly **pásmo o životě svatého Václava**, doplněné pěknými historickými tanci a dobovými písněmi. Diváci obě skupiny odměnili velkým potleskem. Jako vždy patří poděkování dětem a v neposlední řadě učitelkám naší školy a školky.

Pak přišlo na řadu vystoupení **ženské taneční skupiny Hostinky** z Hostinného.

Program pokračoval parkurovou **show skupiny Artmoving Jima Dohnala**. Divákům se při jejich odvážných skocích tajil dech, odměnou za vystoupení byl bouřlivý potlesk.

Jako každý rok se ani letos program neobešel bez **kouzelníka pro děti**.

Mezitím se na podiu připravila **hudba Art jazz band z Hradce Králové**. Hodinu bavila diváky populárními melodiemi v podání výborného zpěváka a sólistů kapely.

Během programu se mohli všichni občerstvit u stánku našich hasičů. Děti se mohly svézt v sedle koní paní Vernerové, případně se povozit koňským kočárem pana Pepy Nývlta.

A bylo toho na výběr mnohem více. Především děti nevěděly, kam dříve. Čekal na ně vláček pana Lienerta, mohly vyzkoušet střelbu na cíl laserovou puškou nebo navštívit jiné atrakce.

Kdo si chtěl uchovat vzpomínku na pouť, koupil si drobnosti u stánků. Spokojeni byli jak občané, tak pořádající a účinkující.

Poděkování patří především obecnímu úřadu, škole a školce a místním hasičům.

Hlavní však je, že taková akce přispívá k setkávání občanů a posílení jejich vztahu k obci.

L. Š.

3. ročník VŘSSR

Foto ze 2. ročníku

Tým Náves Markoušovice připravuje na 5. listopadu na návsi v Markoušovicích **3. ročník** soutěže **V**epřové **Ř**ízky **S**e **S**maží **R**ůzně.

Jedná se o otevřenou soutěž ve smažení řízků. Přihlásit se může každý zájemce do počtu 10 soutěžících. O účasti rozhodne pořadí přihlašujících se.

Podmínky soutěže:
Každý soutěžící obdrží pro přípravu od pořadatelů ½ kg vepřové krkovice (zájemci si ji mohou vyzvednout po dohodě den předem). Budou mít připraven vařič a pracovní prostor na přípravu.

Všechno ostatní – nástroje na zpracování i potřebné ingredience si soutěžící dodá sám.

Zájemci se mohou hlásit na e-mail: ***zdenekstepan1@seznam.cz*** nebo ***tel.: 606 243 498***.

Výsledky hodnotí jak odborná, tak laická porota (složená ze všech diváků).

Jsou připraveny hodnotné ceny.

J. D.

Letní kino

I v letošním roce se naše obec zapojila do seriálu letních kin, který probíhal pod názvem **„Putující biograf v Jestřebích horách“**.

16. července se na návsi v Markoušovicích promítal film **Gump - pes, který naučil lidi žít**. Organizátoři celý den trnuli, jaké bude počasí. Neustálé přeháňky a chladno neodpovídalo tomu, že večer bude letní kino.

Nakonec přestalo alespoň pršet. V osm hodin večer bylo definitivně rozhodnuto. Letní kino bude na návsi. Vše bylo přichystáno a po deváté hodině se začali scházet první návštěvníci.

Vydával se popcorn a diváci byli, vzhledem k chladnému počasí, dostatečně vybaveni přikrývkami. Vše mohlo začít.

Přes částečnou nepřízeň počasí se sešlo více než 50 diváků všech věkových kategorií. Zachumláni do svých dek strávili v našem letním kině hezký večer a odcházeli spokojeně domů.

5. srpna na hřišti Puškvorák byl další díl seriálu letních kin. Tentokráte film **Případ mrtvého nebožtíka**. Zde to bylo naopak než v Markoušovicích. Celý den krásné počasí, a tak se organizátoři těšili na velkou návštěvnost a skutečnost potvrdila jejich očekávání.

V průběhu promítání se začalo v dálce blýskat a silný vítr si pohrával s „plátnem“, až bylo nutné produkci zastavit a znovu jej ukotvit. To se však po krátkém čase opakovalo. Organizátoři tedy cca 10 minut před koncem filmu, kdy již děj nic nového neměl přinést, rozhodli promítání ukončit.

To však nenarušilo příjemný zážitek z letního kina, a tak všichni věříme, že seriál bude pokračovat i v příštím roce.

J. D.

Cestopisná přednáška

Nastal podzim a kulturní výbor obecního úřadu navázal na tradici přednášek v tomto období. Ve čtvrtek 29. září jsme v malém sále K-Klubu uvítali pana **PaedDr. Libora Turka**.

Vyprávěl nám o svém pobytu v **Kanadě**. Donesl i ukázky předmětů, jež jsou spojeny s životem obyvatel této krásné země, kterou nám tím plastičtěji přiblížil.

Naše zážitky umocnilo i promítání fotografií na rozměrné plátno doprovázené obsáhlým a poutavým výkladem.

Všichni, kteří si našli čas a přišli, se dozvěděli mnoho zajímavých poznatků o této krásné zemi. Škoda jen, že si pěkné vyprávění nepřišlo poslechnout více občanů.

L. Š.

Připravované akce

5. listopadu — od 10:00 hod. na návsi v Markoušovicích **3. ročník VŘSSR – otevřená soutěž ve smažení řízků** (bližší informace na předchozí stránce)

19. listopadu — od 19:00 hod. **divadelní představení** ochotníků z Batňovic **Čertova varta**

24. listopadu — od 18:30 hod. v malém sále K-Klubu **povídání pana Zdeňka Nývlta na téma Národní parky Podyjí**

5. prosince - pořádá SDH Markoušovice **mikulášskou obchůzku** (Zájemci hlaste se na e-mail karolina.talabova@gmail.com nebo tel. 720 565 883 a to nejdéle **do 20. listopadu**)

8. prosince — od 14:00 hod. v K-Klubu **setkání seniorů obce**

9. prosince — od 16:00 hod. v K-Klubu **vánoční besídka**

od 17:00 hod. **zpívání u vánočního stromu** na parkovišti u K-Klubu

10. prosince — od 15:00 hod. na návsi a v kostele sv. Jana Křtitele Markoušovicích **rozsvícení vánočního stromu s programem a jarmarkem**

28. prosince — od 19:00 hod. v K-Klubu **ROCKOVÉ VÁNOCE**, předprodej vstupenek na tel. 739 067 085

6. ledna 2023 — **Tříkrálová sbírka**

V lednu plánujeme **divadelní představení** souboru z Meziměstí se hrou **S tvojí dcerou ne** a **cestopisné povídání pana Petra Voldána**, termíny a téma budou upřesněny.

4. února 2023 — v K-Klubu **hasičský ples**

Vystřihni mě a pověs kam budeš chtít, ať jsi v obraze.

Taneční kurz pro manželské páry a přátelské dvojice

Možná si někteří pozorní čtenáři vzpomenou na uveřejnění příprav tanečních kurzů pro manželské páry a přátelské dvojice v letošním druhém čísle Zpravodaje. O tom, že se nejednalo o „novinářskou kachnu", svědčí skutečnost, že kurz skutečně probíhá.

Každou neděli od 18. října až do 13. listopadu se od 18:00 schází přihlášení zájemci v sále restaurace K Klub ve Velkých Svatoňovicích a oživují a zdokonalují si své znalosti tance pod vedením manželů Elschekových z Trutnova. Lekce trvají vždy dvě hodiny a jsou přístupné i pro případné další příchozí. Celý kurz bude ukončen závěrečným „věnečkem", který je plánován jako čtyřhodinový na 13. listopadu.

Do tanečních kurzů nastoupilo na začátku 10 párů, dnes je jich již 14.

Šest tanečních párů je z Velkých Svatoňovic a Markoušovic, zbytek doplňují tanečníci z okolních obcí a měst.

Únava na konci každé dvouhodinovky nic nemění na spokojenosti všech s tím, co zvládli a vlastně i jsou schopni zvládnout. Všichni, snad i včetně pana mistra s partnerkou, si večery užívají a těší se na „věneček" i další plesy, bály či zábavy, kde se svým nově nabytým či aspoň oprášeným uměním jistě zaskví.

Kolektiv tančících párů

Měření a pozorování počasí ve Velkých Svatoňovicích

Amatérská meteorologická stanice se nalézá na Valech u č. p. 277. V nepřetržitém provozu je od května 1993, od 8. května 2010 je měření částečně automatizováno. Webové stránky se zpracovanými výsledky měření a pozorování naleznete na adrese **www.meteosvatonovice.cz**.
Od 22. prosince 2018 jsou nově dostupná online data s pětisekundovou aktualizací na stránce **www.meteosvatonovice.cz/meteo/**, spolu se spoustou statistik vycházejících z automatizovaného měření.

Shrnutí meteorologických měření a pozorování ve III. čtvrtletí roku 2022

Červenec byl v rámci letošního třetího čtvrtletí měsícem s nejmenším teplotním odklonem od normálu. Průměrná měsíční teplota +18,0 °C (odchylka -0,4 °C) ho zařadila na 12. nejchladnější místo v posledním čtvrtstoletí. V jeho průběhu jsme prožili 5 dní tropických a 17 letních. Teplotní extrémy se pohybovaly mezi +4,9 °C (17. července v 5:26 SELČ) a +34,5 °C (21. července ve 14:59 SELČ). Tento den byl zároveň nejteplejším v posledních sedmi letech (od 12. srpna 2015). Srážky se vyskytly v průběhu 17 dní, celkem spadlo pouze 51,4 mm deště (55 % normálu). Zaznamenali jsme 5 bouřkových dní s 9 jednotlivými bouřkami. Silnější byla pouze bouřka, která se vyskytla odpoledne v první červencový den a byla doprovázena nárazovým větrem západního směru o rychlosti až 9,4 m/s.

I v naší obci se projevily následky rozsáhlého lesního požáru u Hřenska (vzdáleného 125 km na severozápad). Zesílení a změna směru větru při ranním přechodu studené fronty v úterý 26. července přinesla nejen rychlý vzestup teploty vzduchu, ale i výrazné zhoršení kvality ovzduší z hlediska obsahu polétavého prachu. V průběhu dne byly detekovány dvě epizody se zvýšeným obsahem prachových částic. První byla kratší s rychlým nástupem v ranních hodinách, druhá pak rozsáhlejší a intenzivnější během odpoledne. Ve večerních hodinách byl nad západním obzorem viditelný oblak dýmu.

Srpen se stal nejteplejším měsícem letošního roku. S průměrnou měsíční teplotou +19,3 °C (odchylka +1,8 °C) zaujal 4. místo mezi nejteplejšími srpny posledních 25 let (po letech 2007, 2018 a 2019). Nedrtily nás mohutné vlny veder, přesto jsme naměřili 5 dní tropických a 20 dní letních. Nejníže klesla teplota na +7,8 °C (8. srpna v 6:15 SELČ), nejvýše vystoupila k +33,3 °C (5. srpna v 15:48 SELČ). Pršelo v průběhu 12 dní, a to především v druhé polovině měsíce, kdy se také vyskytla naprostá většina bouřek. Naše sudy a nádrže naplnilo množství vody odpovídající 103,8 mm srážek (145 % normálu). Blesky protínaly oblohu v devíti případech během šesti dnů. Za zmínku stály dvě bouřky z třetí dekády měsíce. V sobotu 20. srpna okolo 17:40 SELČ začalo vydatně pršet z přeháňky, která vznikla přímo nad naší obcí. Později se vyvinula ve slabší bouřku, setrvávající téměř na místě. Srážky pokračovaly i po vyhasnutí elektrické aktivity až do nočních hodin, jejich celkový úhrn činil 29,4 mm. V ranních hodinách v neděli 21. srpna došlo k obnově srážkové činnosti a do 13:40 SELČ spadlo dalších 9,4 mm deště. Za dvacet hodin tak napršelo celkem 38,8 mm. V druhé polovině noci v sobotu 27. srpna 2022 postoupil od jihu nad Velké Svatoňovice intenzivní bouřkový systém. Aktivní fáze bouřky trvala od 3:25 do 5:50 SELČ. Za tuto dobu spadlo 33,8 mm srážek (celkově za den 36,3 mm). Mezi 4. a 5. hodinou ranní napršelo dle automatického srážkoměru 29,0 mm srážek, což byl největší hodinový úhrn za celou dobu měření (ve skutečnosti spadlo nejspíš ještě o 2-3 mm více).

Září se projevilo výrazným teplotním zlomem, který nastal přesně v jeho polovině. Zatímco jeho první půle se vyznačovala pokračováním letních teplot, v druhé klesly teploty hluboko pod průměr. Topná sezóna tak začala o 2 až 3 týdny dříve než v loňském roce. První sníh na hřebenech Krkonoš napadl již 18. září. Celkově ale nebylo září s průměrnou teplotou +11,8 °C (odchylka -1,0 °C) extrémně chladné, za dobu měření od roku 1996 se umístilo jako 7. nejchladnější. O velké proměnlivosti teplot však svědčil výskyt dvou dnů letních (maximální teplota +25,9 °C dne 7. září ve 14:50 SELČ) a zároveň jednoho dne mrazového (minimum -0,2 °C dne 23. září v 7:32 SELČ). Ve stejný den klesla přízemní teplota až na -1,9 °C. Byl tak stanoven nový denní rekord a jednalo se o 3. nejčasnější mrazový den v historii měření (po 20. 9. 1994 a 22. 9. 1997). Srážky byly vcelku rovnoměrně rozloženy po celé trvání měsíce (19 dní), jejich množství bylo znovu nadprůměrné. Celkový srážkový úhrn 73,7 mm odpovídal 129 % normálu. Akumulace srážek od počátku roku činila 601,7 mm, letošní rok se rozhodně neřadí mezi suché. Protože v našem regionu končí bouřková sezóna obvykle zároveň s prázdninami, letošních 5 zářijových bouřek (v 5 dnech) bylo novým rekordním počtem. Navíc se nejednalo pouze o vzdálené a slabé hřímání, večerní bouře 9. září krajinu nejen vydatně zalila, ale i osvětlila množstvím blesků. Silnější vítr jsme naměřili až na samotném konci měsíce, a to o rychlosti 9,4 m/s (27. září odpoledne).

Hnízdění čápů v sezóně 2022

Letošní hnízdění čápů bílých přineslo mnohé nečekané zvraty a v případě bohuslavického hnízda nebylo tak poklidné

Bohunka chrání malá čápata před deštěm (25. května 2022)

Pokračování na straně 20 >>

>> Pokračování ze strany 19

jako v letech minulých. Svůj podíl na této situaci mělo teplé a vlhké jarní počasí, společně s migračním chováním čápů. Mnozí staří čápi se nevrátili, naopak do Evropy dorazili příslušníci nové generace. První čápi se na bohuslavickém komíně objevili 31. března. Podle kroužků se jednalo o čápy ze středního Německa, kteří si pouze odpočali a pokračovali v letu dále na západ. Domácí Bohunka se vrátila na hnízdo 4. dubna a nastalo čekání na přílet Bohouše. Ten se však v letošním roce neobjevil. Zda přišel o život nebo jen neměl dostatek sil k návratu se snad dozvíme v příštím roce. Bohunka si rychle poradila sama a již 8. dubna si s sebou přivedla na hnízdo nového partnera, který byl pojmenován Bohdan. Ačkoliv se občas zapomněl na noc mimo hnízdo a nechal na něm Bohunku samotnou, čas ukázal, že byl skvělou volbou a stal se vzorným čapím otcem. V hnízdní jamce se záhy objevilo pět vajíček, jedno bohužel padlo za oběť boji Bohunky s cizím čápem z trutnovského pivovaru. Mezi 18. a 22. květnem se postupně vylíhla čtyři čápata. V tu chvíli si však začalo vybírat daň výše zmiňované počasí, které umožnilo rozvoj plísní v podestýlce hnízda. Onemocnění aspergilózou následně podlehlo nejmladší i nejstarší čápě. Nakažené bylo i třetí z mláďat, ale v boji se zákeřnou chorobou nakonec zvítězilo. Dne 21. června dostala zbylá dvě čápata od ornitologa Petra Kafky kroužky a jména – Radúz a Mahulena. Oba sourozenci utěšeně rostli a 31. července společně poprvé (poněkud opožděně) vzlétli z hnízda. Pouhých

Bohdan s Bohunkou po odletu čápat (10. srpna 2022)

devět dní jim stačilo k tréninku a osamostatnění se. A tak se 8. srpna vydali spolu s ostatním čapím dorostem na dalekou cestu do Afriky. Bohunka s Bohdanem ještě několik dní odpočívali po splnění svého úkolu na hnízdě, než ho 16. srpna definitivně opustili. Všechny nás potěšila květnová informace o návratu Bobeše do Evropy. Kdo je Bobeš? Nejmladší z potomků Bohunky a Bohouše v sezóně 2019. Po třech letech se objevil na jihovýchodě Německa u obce Radibor (cca 25 km severně od Šluknova). Snad se vrátí i v příštím roce a založí novou čapí rodinu.

A co ostatní čapí hnízda v okolí?

Nově jsme měli možnost sledovat kamerou čapí rodinu Slávka a Slávinky ve **Slavětíně nad Metují**. Slávek byl jedním z prvních přilétnuvších čápů v Královéhradeckém kraji a se svou partnerkou vychoval 4 čápata. Na hnízdě v **Žirči** se Josefovi s Josefinou vylíhlo pět čápat, po selektivním zásahu rodičů se vzletnosti dožila tři. V **Batňovicích** skončilo letošní hnízdění tragicky. Na hnízdě před Řezníčkovým statkem došlo k boji, při kterém vzala za své všechna snesená vejce. Čápi se pak objevovali na komíně sušárny brambor, ale mladé již nevyvedli. Na komíně **trutnovského pivovaru** se zprvu střídali čápi jak na běžícím páse, nakonec ho obsadili mladí nováčci Matěj a Majdalenka. Vajíček jsme se od nich zatím nedočkali, ale pokud se na jaře příštího roku oba vrátí, snad hnízdo ožije i čápaty. Hnízdo v **Mladých Bukách** se letos zbavilo svého prokletí a Bukáček s Betynkou úspěšně vyvedli kvarteto čápat pojmenovaných po členech legendárního Čtyřlístku. Ve **Vlčicích** opustila hnízdo dvě čápata, hnízdo ve **Chvalči** zůstalo prázdné. V **Královci** doplatila malá čápata na nepřízeň počasí, počátkem června je zahubila bouřka s krupobitím.

Na závěr nezbývá než našim černobílým krasavcům popřát šťastný let a bezpečný návrat na jaře příštího roku. Netrpělivě počítáme dny zbývající do jejich opětovného příletu. Snad bude mít příští sezóna šťastnější průběh. Mezi pravidelnými pozorovateli zázraků přírody budete samozřejmě vítáni i vy. Veškeré informace o našich čápech naleznete na webových stránkách ***www.capibohuslavice.cz***.

T. Prouza

Čapí rodina čelí nepřízni počasí (6. srpna 2022)

Zpravodaj občanů Velkých Svatoňovic a Markoušovic , vydává jako periodický tisk územního samosprávného celku čtvrtletně OÚ Velké Svatoňovice 68, IČO 278 394
E-mail: zpravodaj@velkesvatonovice.cz
Číslo 4/ 2022 vyšlo nákladem 600 výtisků 26. 10. 2022, uzávěrka dalšího čísla je 17. 1. 2023
evidenční číslo **MK _R E 22736.**
Grafické zpracování a tisk: Tiskárna PRATR a.s. Náchodská 524, 54103 Trutnov